

Briuselis, 2026 m. vasario 27 d.
(OR. en)

6854/26

MIGR 61
JAI 263
ASIM 15
SOC 120
EMPL 51
EDUC 67

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2026 m. vasario 16 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	C(2026) 462 final
Dalykas:	KOMISIJOS REKOMENDACIJA 2026 01 29 dėl specialistų pritraukimo inovacijoms skatinti

Delegacijoms pridedamas dokumentas C(2026) 462 final.

Priedama: C(2026) 462 final

Briuselis, 2026 01 29
C(2026) 462 final

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2026 01 29

dėl specialistų pritraukimo inovacijoms skatinti

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2026 01 29

dėl specialistų pritraukimo inovacijoms skatinti

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

- 1) siekiant išlaikyti Sąjungos ekonomikos augimą, konkurencingumą ir technologinę lyderystę, labai svarbu pritraukti ir išlaikyti specializuotų įgūdžių arba didelę inovacijų potencialą turinčius trečiųjų šalių piliečius, įskaitant gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) sričių tyrėjus, studentus ir absolventus, aukštos kvalifikacijos ir kvalifikuotus darbuotojus, startuolių steigėjus ir novatoriškus verslininkus;
- 2) pritraukti specialistų inovacijoms skatinti ypač svarbu Sąjungos konkurencingumui ir strateginiam savarankiškumui svarbiausiuose sektoriuose, įskaitant informacinių ir ryšių technologijų, giliųjų technologijų ir avangardinių inovacijų, pavyzdžiui, dirbtinio intelekto (DI), taip pat kvantinių technologijų ir puslaidininkių, virtualiųjų pasaulių, švarių ir atsinaujinančiųjų išteklių technologijų (įskaitant branduolines technologijas), biotechnologijų (įskaitant sveikatos ir bioekonomikos prietaikus), pažangiosios gamybos ir medžiagų bei kibernetinio saugumo sektorius;
- 3) dėl nuolatinio darbo jėgos ir kvalifikuotų darbuotojų trūkumo sektoriuose, kuriuose sparčiai diegiamos inovacijos, silpnėja Sąjungos gebėjimas pasiekti savo tikslus. Nuo 2015 m. šis trūkumas padidėjo beveik du kartus ir prognozuojama, kad jis išliks, o iki 2035 m. daugiau kaip pusėje naujų darbo vietų reikės aukštos kvalifikacijos specialistų. Prie šio trūkumo prisideda atotrūkis tarp lyčių, ypač tarp mokslo ir inžinerijos sričių bei verslo įmonių sektoriaus darbuotojų. Trūkumas taip pat atspindi kliūtis, trukdančias visapusiškai naudotis Sąjungoje jau gyvenančių trečiųjų šalių piliečių įgūdžiais, įskaitant sunkumus, susijusius su kvalifikacijos pripažinimu ir ribotomis galimybėmis susirasti jų profesinį profilį atitinkantį darbą. Šis trūkumas daro neproporcingai didelį poveikį mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI) ir startuoliams, kurie susiduria su sunkumais pritraukdami specialistų, reikalingų norint plėsti veiklą ir konkuruoti pasauliniu mastu¹;
- 4) tebėra labai svarbu sutelkti pačios Sąjungos darbo jėgos potencialą. Vis dėlto siekiant užtikrinti tvarią talentų bazę, kuri padėtų stiprinti Sąjungos konkurencingumą ir sudarytų sąlygas įgyvendinti jos strateginius prioritetus, taip pat būtina pritraukti kvalifikuotų ir novatoriškų asmenų iš Sąjungai nepriklausančių šalių. Vis labiau neapibrėžtoje pasaulinėje aplinkoje Sąjungos atvirumas, pagarba pagrindinėms teisėms, akademinė laisvė ir stiprios demokratinės institucijos yra vienas pagrindinių patrauklumo veiksnių kvalifikuotiems ir novatoriškiems asmenims, siekiantiems stabilios ir atviros aplinkos, kurioje jie galėtų laisvai gyventi, dirbti ir kurti;

¹ Europos Komisija (2024), *Employment and Social Developments in Europe 2024 – Addressing Labour and Skills Shortages for Europe's Green and Digital Future*.

- 5) Migracijos ir prieglobsčio pakte² dar kartą patvirtinta, kad svarbu į Sąjungą pritraukti kvalifikuotų darbuotojų ir specialistų. Pastaraisiais metais Komisija pasiūlė įvairių teisėkūros, veiklos ir į ateitį orientuotų priemonių, taip pat pateikė pasiūlymą sukurti ES specialistų rezervą³, kad būtų skatinamas tarptautinis įdarbinimas, ir sudaryti specialistų pritraukimo partnerystės susitarimus, kad būtų populiarinama struktūrinio bendradarbiavimo su šalimis partnerėmis sistemos;
- 6) veiksmingai įgyvendinti specialistų pritraukimo priemonės turėtų padėti bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis, visų pirma dokumentų saugumo, tapatybės duomenų tvarkymo ir keitimosi informacija srityse, taip pat siekiant spręsti galimas su protų nutekėjimu susijusias problemas. Tokiu bendradarbiavimu turėtų būti siekiama stiprinti tarpusavio pasitikėjimą, prisidėti prie priėmimo procedūrų sąžiningumo ir papildyti platesnio masto ES partnerystės ryšius, įskaitant specialistų pritraukimo partnerystę ir bendradarbiavimą plėtros ir kaimynystės srityse. Šiame kontekste Viduržemio jūros regiono pakte⁴ pabrėžiama specialistų judumo svarba užmezgant visapusiškos partnerystės ryšius, be kita ko, skatinant aukštąjį mokslą ir studentų mobilumą ir pasiūlant įsteigti Viduržemio jūros regiono universitetą;
- 7) Komunikate dėl įgūdžių sąjungos⁵ išdėstyti pagrindiniai siektini rezultatai Sąjungos, nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis, siekiant pritraukti ir išlaikyti kvalifikuotus darbuotojus iš trečiųjų šalių, kad būtų sprendžiama darbuotojų trūkumo problema ir Sąjungoje ugdomi specialistai. Jame taip pat pabrėžiama, kad siekiant pritraukti ir išlaikyti kvalifikuotus darbuotojus ir tyrėjus svarbu remti integraciją ir šeimos gyvenimą, įskaitant būtinybę plėtoti patrauklią karjerą mokslinių tyrimų srityje, kaip skatinama Europos tyrėjų chartijoje;
- 8) Komunikatu dėl įgūdžių sąjungos siekiama užtikrinti, kad iki 2030 m. į ES studijuoti ir įgyti tretinio mokslo laipsnio kasmet atvyktų bent 350 000 besimokančių asmenų iš ES nepriklausančių šalių. Svarbi įgūdžių sąjungos įgyvendinimo priemonė yra programa „Erasmus+“ – pagal ją, be kita ko, pasitelkiamos tokios pavyzdinės iniciatyvos kaip programa „Erasmus Mundus“, Europos universitetų aljansai ir būsimas europinis laipsnis / Europos laipsnio ženklas;
- 9) būsima Profesinio rengimo ir mokymo strategija, apie kurią paskelbta Komunikate dėl įgūdžių sąjungos, taip pat padės pritraukti profesinio rengimo ir mokymo įstaigų studentų ir absolventų, galinčių prisidėti prie inovacijų diegimo Sąjungoje;
- 10) įgyvendinant iniciatyvą „Gyvybės mokslams rinkis Europą“⁶ Europa populiarinama kaip tarptautiniams studentams, tyrėjams ir specialistams patraukli vieta, o ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategija⁷ siekiama, kad Europa taptų geriausia vieta pasaulyje steigti ir plėtoti pasaulines technologijų įmones, įskaitant giliųjų technologijų įmones. Šiomis iniciatyvomis kartu su DI žemyno veiksmų planu⁸ atkreipiamas dėmesys į strateginę giliųjų technologijų, DI, švarių technologijų, sveikatos ir skaitmeninių sektorių svarbą Europos konkurencingumui ir suverenumui, taip pat būtinybę užtikrinti, kad ES galėtų pritraukti kvalifikuotų specialistų, skatinančių šių sektorių pažangą. Viena iš pagrindinių priemonių, skirtų

² COM(2020) 609 *final*.

³ COM(2023) 716 *final*.

⁴ JOIN(2025) 26 *final*.

⁵ COM(2025) 90 *final*.

⁶ <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs#choose-europe-for-science-new>.

⁷ COM(2025) 270 *final*.

⁸ COM(2025) 165 *final*.

tarptautiniams specialistams į Europą pritraukti ir jiems joje išlaikyti, yra programa „Marie Skłodowskos-Curie veiksmai“, pagal kurią remiamas tyrėjų iš viso pasaulio mokymas ir karjeros raida visais jų karjeros etapais. Galiausiai pagal ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategiją pradėta ES mėlynojo kilimo iniciatyva padės pritraukti ir išlaikyti aukštos kvalifikacijos ir įvairių sričių specialistus, daugiausia dėmesio skiriant verslumo ugdymui, su mokesčiais susijusiems darbuotojų akcijų pasirinkimo sandorių aspektams ir tarpvalstybiniam užimtumui;

- 11) Komisija teikia paramą įgyvendindama esamas ir planuojamas iniciatyvas, kuriomis siekiama stiprinti ES patrauklumą specialistams, ypač vykdydama su programa „Rinkis Europą“ susijusius mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmus. Tarp šių veiksmų bus ir finansavimo galimybės bei komunikacijos veikla, kuria siekiama informuoti specialistus apie galimybes įsidarbinti ES mokslinių tyrimų organizacijose;
- 12) būsimo Europos inovacijų akto tikslas – didinti inovacijų diegimo mastą ir spartinti šį procesą, taip pat gerinti novatoriškų įmonių, įskaitant startuolius ir veiklą plečiančias įmones, reglamentavimo aplinką. Komisijos pasiūlymu dėl Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE) akto taip pat bus didinamos investicijos į mokslinius tyrimus ir plėtrą, suderinami Sąjungos ir nacionaliniai investavimo prioritetai ir remiamas tyrėjų atvykimas į Sąjungą ir judumas jos viduje. Įgyvendinant Komisijos veiksmų planą dėl moterų mokslinių tyrimų, inovacijų ir startuolių sektoriuose bus šalinamas nuolatinis atotrūkis tarp lyčių, trukdantis visapusiškai mobilizuoti specialistų ir inovacijų potencialą, siekiant užtikrinti, kad iki 2030 m. ES šiose srityse taptų moterims patraukliausia vieta pasaulyje;
- 13) tarptautinių specialistų pritraukimas inovacijoms ir konkurencingumui skatinti yra vienas iš pagrindinių ES vizų politikos strategijos⁹ tikslų. Šia strategija nustatoma vizų politikos sistema, padedanti siekti ilgalaikių Europos interesų stiprinant saugumą visoje Šengeno erdvėje, skatinant ES gerovę ir konkurencingumą ir parodant Europos poziciją bei stiprinant atsparumą pasaulinėje arenoje;
- 14) Sąjunga turėtų įgyvendinti jau pradėtus veiksmus ir dėti daugiau pastangų imdamasi papildomų priemonių, kad taptų patrauklia vieta tarptautiniams specialistams, kurių įgūdžiai, žinios ar veikla gali prisidėti prie jos konkurencingumo didinimo ir inovacijų ekosistemų plėtros. Šios priemonės turėtų padėti didinti galimybes naudotis Sąjungos ir nacionalinėmis studijų, mokslinių tyrimų, aukštos kvalifikacijos ir kvalifikuoto darbo, startuolių steigėjų ir novatoriškų verslininkų programomis ir gerinti jų įgyvendinimą;
- 15) siekiant paspartinti ir palengvinti tarptautinių specialistų priėmimą ir padidinti Sąjungos patrauklumą, turėtų būti naudojamos Sąjungos teisinėje sistemoje numatytomis lankstumo priemonėmis. Kartu su šiomis priemonėmis tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmeniu turėtų būti taikomos veiklos priemonės;
- 16) Sąjungos *acquis* nustatyta specialistų iš trečiųjų šalių pritraukimo ir išlaikymo sistema: Direktyva (ES) 2016/801 (Studentų ir tyrėjų direktyva)¹⁰ suderintos studentų ir tyrėjų atvykimo ir gyvenimo sąlygos, sudarant palankesnes sąlygas judėti ir pasinaudoti galimybėmis baigus studijas ir atlikus mokslinius tyrimus, o Direktyva

⁹ COM(2026) 43.

¹⁰ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo *Au pair* programoje tikslais sąlygų, OL L 132, 2016 5 21, p. 21 (ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/801/oj>).

(ES) 2021/1883 (ES mėlynosios kortelės direktyva)¹¹ nustatomos bendros taisyklės, susijusios su aukštos kvalifikacijos darbuotojų priėmimu ir jų teisėmis. Šios taisyklės papildytos Tarybos direktyva 2003/86/EB (Šeimos susijungimo direktyva)¹², kuria nustatytos šeimos susijungimo sąlygos – šis aspektas atlieka svarbų vaidmenį pritraukiant ir išlaikant užsienio specialistus ir skatinant ilgalaikę integraciją;

- 17) dėl tokių veiksnių kaip ilgos procedūros, talentingiems darbuotojams kylantys sunkumai kreipiantis į konsulatus, informacijos trūkumas ir sudėtingos nacionalinės sistemos, įskaitant skirtas startuolių steigėjams ir novatoriškiems verslininkams, toliau mažėja Sąjungos sistemos veiksmingumas, taip pat jos patrauklumas ir matomumas pasaulio lygmeniu. Dėl jų taip pat mažėja Sąjungos pastangų poveikis kitose srityse, pavyzdžiui, švietimo, mokslinių tyrimų ar inovacijų srityse;
- 18) norint pritraukti į Sąjungą tarptautinių specialistų, labai svarbu turėti greitas, skaidrias ir nuspėjamas priėmimo procedūras. Galima imtis konkrečių veiksmų, siekiant supaprastinti priėmimo procesus ir padidinti jų nuspėjamumą, sutrumpinti prašymų nagrinėjimo laiką ir užtikrinti, kad konsulinės ir administracinės sistemos būtų tinkamai parengtos veiksmingai tvarkyti prašymus ir kartu būtų pasirūpinta apsaugos nuo galimo piktnaudžiavimo priemonėmis, taip pat ir skiriant Sąjungos finansavimą;
- 19) norint pritraukti ir išlaikyti tyrėjus, tarptautinius studentus, aukštos kvalifikacijos ir kvalifikuotus darbuotojus, taip pat startuolių steigėjus ir novatoriškus verslininkus, labai svarbu stiprinti ilgalaikes perspektyvas. Tarybos direktyva 2003/109/EB (Ilgalaikių gyventojų direktyva)¹³ suteikiama galimybė po penkerių metų teisėto ir nepertraukiamo gyvenimo valstybėje narėje įgyti ES ilgalaikio gyventojų statusą ir remiami itin judūs specialistai, pavyzdžiui, tyrėjai ir aukštos kvalifikacijos darbuotojai. Komisijos pasiūlymas¹⁴ dėl Ilgalaikių gyventojų direktyvos išdėstymo nauja redakcija dar labiau prisidėtų prie Sąjungos patrauklumo didinimo;
- 20) kad specialistų pritraukimo ir išlaikymo politika būtų sėkminga, taip pat svarbu palengvinti trečiųjų šalių piliečių kvalifikacijų pripažinimą ir įgūdžių patvirtinimą. 2026 m. bus priimta įgūdžių perkeliavimo iniciatyva, kurią įgyvendinant ketinama išnagrinėti poreikį pasiūlyti bendras taisykles dėl paprastesnių trečiųjų šalių piliečių kvalifikacijų pripažinimo ir įgūdžių patvirtinimo procedūrų;
- 21) siekiant, kad procedūros būtų greitesnės, skaidresnės ir veiksmingesnės, labai svarbu gerinti informacijos teikimą specialistams užsienyje, stiprinti švietimo, mokymo, mokslo tiriamųjų įstaigų ir inovacijų subjektų veiksmų koordinavimą ir užtikrinti tinkamus administracinius gebėjimus;
- 22) reikėtų pateikti tikslines rekomendacijas, kaip palengvinti specialistų patekimą į Sąjungą ir valstybes nares ir supaprastinti prašymų teikimo procedūras, sustiprinti priemones, kuriomis siekiama pritraukti ir išlaikyti tarptautinius specialistus, galinčius

¹¹ 2021 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/1883 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2009/50/EB, OL L 382, 2021 10 28, p. 1–38 (ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2021/1883/oj>).

¹² 2003 m. rugsėjo 22 d. Tarybos direktyva 2003/86/EB dėl teisės į šeimos susijungimą, OL L 251, 2003 10 3, p. 12 (ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/86/oj>), nors Direktyvoje (ES) 2016/801 (tyrėjams) ir Direktyvoje (ES) 2021/1883 nustatytos palankesnės taisyklės.

¹³ Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso, OL L 16, 2004 1 23, p. 44 (ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/109/oj>).

¹⁴ COM(2022) 650 *final*.

prisidėti prie Sąjungos konkurencingumo ir augimo stiprinimo, didinti pajėgumus ir galimybes gauti informaciją bei populiarinti koordinavimo mechanizmus;

- 23) ES gyvenantys tarptautinės apsaugos gavėjai arba į trečiąją šalį perkelti trečiųjų šalių piliečiai, kuriems reikia apsaugos, taip pat gali turėti Europos darbo rinkai reikalingų įgūdžių arba turėti didelį inovacijų potencialą. Vis dėlto jie, norėdami gauti leidimus gyventi studijų, mokslinių tyrimų ir aukštos kvalifikacijos darbo tikslais, gali susidurti su konkrečiais sunkumais. Tarp jų – problemos, susijusios su galimybe pasinaudoti užsienio šalių išduotų diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialią kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų pripažinimo procedūromis, ypač tais atvejais, kai trūksta dokumentinių įrodymų arba neįmanoma padengti pripažinimo procedūrų išlaidų. Šioje srityje būtų galima pasinaudoti patirtimi, įgyta naudojantis papildomais su darbu ar švietimu susijusiais būdais, kaip numatyta Komisijos rekomendacijoje dėl teisėtų būdų gauti apsaugą ES¹⁵;
- 24) turėtų būti skatinamas valstybių narių, socialinių partnerių ir suinteresuotųjų subjektų keitimasis informacija ir bendradarbiavimas siekiant pritraukti specialistų inovacijoms diegti, be kita ko, pasitelkiant tarpusavio mokymąsi ir keitimąsi gerąja praktika. Turėtų būti įsteigta Specialistų pritraukimo inovacijoms skatinti platforma, į kurią būtų galima suburti migracijos, užimtumo, švietimo ir inovacijų ekspertus iš esamų forumų, siekiant kurti sinergiją, užtikrinti koordinavimą ir stebėti šios rekomendacijos įgyvendinimą;
- 25) Komisija nuo 2026 m. turėtų reguliariai vertinti šios rekomendacijos įgyvendinimą, taip pat įvertinti poreikį atlikti tikslinius teisės aktų pakeitimus, kad procedūros taptų paprastesnės ir labiau atitiktų plataus užmojo ES konkurencingumo ir inovacijų tikslus. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų būti raginamos informuoti Komisiją apie atitinkamas nacionalines iniciatyvas, reformas, gerąją praktiką ir statistinius duomenis;
- 26) ši rekomendacija turėtų būti skirta priėmimo ir gyvenimo šalyje sistemoms, kai buvimo trukmė viršija 90 dienų. Valstybės narės taip pat galėtų nuspręsti šioje rekomendacijoje nustatytas priemones taikyti atitinkamų kategorijų trečiųjų šalių piliečiams, kuriems taikomas reikalavimas turėti vizą ir kurie lankosi ES studijų, mokslinių tyrimų ar verslo tikslais, jeigu jų buvimo trukmė neviršija 90 dienų per 180 dienų laikotarpį, su sąlyga, kad tai atitinka taikomą ES trumpalaikių vizų teisinę sistemą¹⁶;
- 27) šia rekomendacija nedaroma poveikio valstybių narių kompetencijai nustatyti trečiųjų šalių piliečių priėmimo darbo tikslais apimtis, vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 79 straipsnio 5 dalimi,

REKOMENDUOJA:

PALANKESNIŲ SĄLYGŲ SPECIALISTAMS PATEKTI Į SAJUNGĄ IR VALSTYBES NARĖS SUDARYMAS IR PRAŠYMŲ TEIKIMO PROCEDŪRŲ SUPAPRASTINIMAS

¹⁵ 2020 m. rugsėjo 23 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2020/1364 dėl teisėtų būdų gauti apsaugą ES: perkėlimo į ES, humanitarinio priėmimo ir kitų papildomų būdų skatinimas, OL L 317, 2020 10 1, p. 13 (ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2020/1364/oj>).

¹⁶ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą, (Vizų kodeksas), OL L 243, 2009 9 15, p. 1 (ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

Priemonės, kuriomis siekiama palengvinti prašymų išduoti ilgalaikes vizas ir leidimus gyventi teikimą ir jų vertinimą

1. Valstybės narės turėtų numatyti paprastas, greitas, skaidrias ir skaitmenines prašymų teikimo procedūras, kad aukštos kvalifikacijos ir kvalifikuoti darbuotojai, taip pat mokslinių tyrimų organizacijos, švietimo ir mokymo įstaigos bei darbdaviai būtų skatinami pasinaudoti tarptautinio judumo galimybėmis.
2. Valstybės narės turėtų leisti prašytojams teikti prašymus nuotoliniu būdu arba asmeniškai. Atvykti asmeniškai turėtų būti reikalaujama tik jeigu tai iš tikrųjų būtina, pavyzdžiui, kai reikia pateikti biometrinius duomenis arba kyla pagrįstų abejonių, kad trečiųjų šalių piliečiai Sąjungoje gyventų kitais tikslais nei tie, dėl kurių jie prašo leidimo atvykti. Jei prašymus reikia pateikti asmeniškai, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų numatyta pakankamai lengvai prieinamų laiko tarpų prašymams pateikti, pokalbiuose dalyvauti ir ilgalaikėms vizoms ar leidimams gyventi atsiimti.
3. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kartu su priemonėmis, skirtomis prašymų teikimui palengvinti, būtų taikomos tinkamos apsaugos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad trečiųjų šalių piliečiai nekeltų grėsmės viešajai tvarkai, visuomenės saugumui ar visuomenės sveikatai, ir užkirsti kelią piktnaudžiavimui ir sukčiavimui, be kita ko, tikrinant priimančiųjų subjektų ir darbdavių, patvirtinamųjų dokumentų ir prašytojų, siekiančių vykdyti mokslinius tyrimus, studijuoti ar dirbti strateginės svarbos srityse (pvz., gynybos, branduolinės energijos, žvalgybos ir kt.), profilio autentiškumą ir patikimumą. Valstybės narės, trečiųjų šalių piliečiams atvykus į jų teritoriją, taip pat turėtų įdiegti proporcingus stebėsenos mechanizmus, kuriais būtų užtikrinama, kad būtų toliau laikomasi priėmimo sąlygų, įskaitant stebėseną, ar nėra naujos rizikos visuomenės saugumui ir viešajai tvarkai, ypač technologijų nutekėjimo rizikos.
4. Valstybės narės turėtų įdiegti patogias naudoti ir veiksmingas internetines prašymų teikimo sistemas, kuriomis prašymus nagrinėjančios kompetentingos nacionalinės institucijos galėtų saugiai ir sąveikiai¹⁷ keistis duomenimis ir koordinuoti veiksmus.
5. Valstybės narės raginamos atitinkamais atvejais telkti ir koordinuoti konsulinis išteklius trečiojoje šalyje, kad būtų sprendžiama ribotų konsulinių įstaigų pajėgumų problema. Palaikant tokį bendradarbiavimą galėtų būti kuriami bendri arba jungtiniai vizų skyriai, kuriuose tarptautiniams studentams, tyrėjams, aukštos kvalifikacijos ir kvalifikuotiems darbuotojams, startuolių steigėjams ir novatoriškiems verslininkams būtų teikiama tikslinė informacija apie prašymų teikimo procedūras ir sudaromos palankesnės sąlygos atlikti ilgalaikių vizų ir leidimų gyventi gavimo procedūras. Tokie specialūs skyriai galėtų būti steigiami bendradarbiaujant su ES delegacijomis, nacionalinėmis inovacijų agentūromis ir prekybos rūmais, juose taip pat galėtų būti vykdoma skatinamoji veikla.
6. Jei valstybė narė trečiojoje šalyje neturi diplomatinės ar konsulinės atstovybės, ji turėtų imtis būtinų priemonių prašymų teikimui palengvinti, pavyzdžiui, įdiegti prašymų teikimo internetu sistemą arba sudaryti atstovavimo susitarimus su kitomis valstybėmis narėmis, turinčiomis atstovybę toje trečiojoje šalyje.

Priemonės, kuriomis skatinama taikyti paprastesnes priėmimo sąlygas

¹⁷ Valstybių narių prašymų teikimo sistemų sąveikumas gali būti palengvintas atsižvelgiant į atitinkamus išteklius, pateiktus Europos sąveikumo portale.

7. Valstybės narės, pasinaudodamos Direktyvos (ES) 2016/801 9 straipsnyje ir 15 straipsnyje bei Direktyvos (ES) 2021/1883 13 straipsnyje numatytomis galimybėmis, turėtų taikyti mokslinių tyrimų organizacijų, aukštųjų mokyklų ir darbdavių patvirtinimo arba pripažinimo procedūras, kad prašytojai būtų atleisti nuo pareigos pateikti tam tikrus dokumentus. Skaidrumo tikslais ir siekdamas užtikrinti, kad prašytojai žinotų apie patvirtintoms ir pripažintoms mokslinių tyrimų organizacijoms, aukštosioms mokykloms ir darbdaviams taikomas supaprastintas sąlygas, valstybės narės turėtų tose pačiose interneto svetainėse, kuriose prašytojai gali rasti informaciją apie ilgalaikių vizų ir leidimų gyventi išdavimo procedūras, reguliariai skelbti atnaujintus patvirtintų priimančiųjų ir paramą teikiančių subjektų bei pripažintų darbdavių sąrašus.
8. Valstybės narės turėtų mažinti dokumentų ar įrodymų, kuriuos prašytojai turi pateikti kreipdamiesi dėl studijų, mokslinių tyrimų ar aukštos kvalifikacijos ar kvalifikuoto darbo patvirtintoje mokslinių tyrimų organizacijoje, aukštojoje mokykloje arba pripažinto darbdavio įmonėje, skaičių, kaip tai leidžiama pagal Direktyvos (ES) 2016/801 8 straipsnio 3 dalį ir 11 straipsnio 3 dalį ir Direktyvos (ES) 2021/1883 13 straipsnio 2 dalį. Valstybės narės turėtų atleisti prašytojus bent nuo pareigos pateikti priimančiojo subjekto ar kitos kompetentingos institucijos jau patikrintus dokumentus, pavyzdžiui, su apgyvendinimu susijusius įrodymus, diplomų vertimą, sveikatos draudimo įrodymą, darbo rinkos tyrimus ar kitus patvirtinamuosius dokumentus, kurie anksčiau buvo įvertinti patvirtinimo ar pripažinimo proceso metu.
9. Į Sąjungą studijuoti, atlikti mokslinių tyrimų ar dirbti aukštos kvalifikacijos ir kvalifikuoto darbo atvykstantys trečiųjų šalių piliečiai, teikdami prašymą, dažnai nežino savo būsimos gyvenamosios vietos adreso, o neturėdami pasirašytos darbo sutarties ir galiojančios ilgalaikės vizos arba leidimo gyventi negali išsinuomoti tinkamo būsto. Valstybės narės neturėtų reikalauti, kad studentai, tyrėjai ir aukštos kvalifikacijos darbuotojai teikdami prašymą nurodytą savo adresą atitinkamoje valstybėje narėje, įskaitant laikiną adresą, kaip numatyta Direktyvos (ES) 2016/801 7 straipsnio 2 dalyje ir Direktyvos (ES) 2021/1883 5 straipsnio 7 dalyje.
10. Kad ES mėlynoji kortelė būtų prieinamesnė novatoriškiems specialistams, valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę:
 - profesijoms, kurioms būdingas struktūrinis darbuotojų trūkumas, ir neseniai studijas baigusiams universitetų absolventams taikyti apatinę darbo užmokesčio ribą, atsižvelgiant į Direktyvos (ES) 2021/1883 5 straipsnio 4 dalyje nustatytas ribas, ir
 - Sąjungos inovacijų ekosistemai strateginiuose sektoriuose, išskyrus Direktyvos (ES) 2021/1883 I priede nurodytą IRT sektorių, per prašymų teikimo procedūrą vietoje oficialios kvalifikacijos pripažinti atitinkamą profesinę patirtį, kaip nurodyta šios direktyvos 2 straipsnio 9 dalies b punkte.

Priemonės, kuriomis siekiama trumpinti prašymų nagrinėjimo laiką

11. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su nacionalinių institucijų pripažintais arba patvirtintais inovacijų subjektais (pvz., sertifikuotais inkubatoriais, akceleratoriais, inovacijų agentūromis, technologijų parkais), turėtų nustatyti supaprastintas arba paspartintas procedūras, pagal kurias startuolių steigėjams ir novatoriškiems verslininkams būtų išduodamos ilgalaikės vizos arba leidimai gyventi. Valstybės narės supaprastintas arba paspartintas procedūras visų pirma turėtų taikyti startuolių ir MVĮ steigėjams ir novatoriškiems verslininkams, dalyvaujantiems nacionalinėse

arba ES remiamose inovacijų programose, pavyzdžiui, programoje „Europos horizontas“, įskaitant Europos inovacijų tarybos, Europos inovacijos ir technologijos instituto programas, tinklo EUREKA programą „Eurostars“, arba pagal programą „InvestEU“ remiamuose projektuose.

12. Valstybės narės turėtų kuo greičiau išnagrinėti tarptautinių studentų, tyrėjų ir aukštos kvalifikacijos ir kvalifikuotų darbuotojų, ketinančių mokytis ar dirbti STEM ir kituose su inovacijomis susijusiuose sektoriuose, taip pat startuolių steigėjų ir novatoriškų verslininkų prašymus išduoti ilgalaikes vizas ir leidimus gyventi (įskaitant prašymus pratęsti jų galiojimą) ir raginamos tai padaryti per 30 dienų nuo prašymo pateikimo.
13. Taip pat remdamosi Tarybos rekomendacijoje „Europa kelyje“¹⁸ išdėstytais tikslais valstybės narės turėtų kuo greičiau išnagrinėti tarptautinių studentų ir tyrėjų, į Sąjungą atvykstančių pagal Sąjungos lėšomis finansuojamas programas, pavyzdžiui, programas „Erasmus+“, „Marie Skłodowskos-Curie veiksmai“, Europos mokslinių tyrimų tarybos stipendijų programą ir kitas programas, skirtas talentingų MTI specialistų grupėms pritraukti, prašymus išduoti ilgalaikes vizas ir leidimus gyventi (įskaitant prašymus pratęsti jų galiojimą) ir raginamos tai padaryti per 30 dienų nuo prašymo pateikimo.
14. Valstybės narės neturėtų įvairiais priėmimo procedūros etapais prašyti nebūtinų dokumentų, kurie jau buvo pateikti ankstesniame procedūros etape, pavyzdžiui, darbo sutarčių kopijų, su apgyvendinimu susijusių įrodymų, diplomų oficialaus vertimo ar jų legalizavimo patvirtinimo, ir turėtų veikti remdamosi tarpusavio pasitikėjimo pateiktų dokumentų autentiškumu ir tikslumu principu. Pagal Direktyvos (ES) 2016/801 5 straipsnio 2 dalį, valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę priimti dokumentus ne tik savo oficialiąja (-iosiomis) kalba (-omis), bet ir kitomis Sąjungos oficialiosiomis kalbomis arba bent anglų kalba.
15. Valstybės narės turėtų leisti prašymus teikiantiems tarptautiniams studentams pradėti imigracijos procedūras prieš sumokant visą mokesį už studijas, jeigu įrodymas, kad sumokėta visa suma, pateikiamas ne vėliau kaip išduodant ilgalaikę vizą arba leidimą gyventi.
16. Jei valstybės narės leidimus gyventi išduoda tik savo teritorijoje, o prašytojams reikia vizos, kad galėtų atvykti į teritoriją, valstybės narės turėtų reikiamą vizą išduoti kuo greičiau ir per tą patį bendrą 30 dienų terminą, rekomenduojamą šios rekomendacijos 12 ir 13 punktuose. Šis terminas taip pat turėtų apimti laiką, kurio kompetentingoms institucijoms reikia padėčiai darbo rinkoje patikrinti, kai tai taikytina.
17. Valstybės narės raginamos neatlikti su tyrėjais ir aukštos kvalifikacijos ir kvalifikuotais darbuotojais susijusių darbo rinkos tyrimų, nebent tai iš tikrųjų būtina, ir to nedaryti pratęsiant leidimų gyventi galiojimą arba judumo ES viduje atvejais. Valstybės narės taip pat raginamos neatlikti profesijų, kurioms būdingas struktūrinis darbo jėgos trūkumas, ir profesijų, kurių atstovai prisideda prie ES inovacijų ekosistemos plėtojimo, darbo rinkos tyrimų, taip pat ir su STEM susijusiuose sektoriuose. Atliekami darbo rinkos tyrimai turėtų būti greiti, proporcingi ir skaidrūs.

¹⁸ 2024 m. gegužės 13 d. Tarybos rekomendacija „Europa kelyje“ – mobilumo mokymosi tikslais galimybės visiems“, OL C, C/2024/3364, 2024 6 14.

NUO PRITRAUKIMO IKI IŠLAIKYMO: KAIP SAJUNGOJE SULAIKYTI TARPTAUTINIUS SPECIALISTUS

Priemonės, kuriomis didinamos verslumo ir ilgalaikio užimtumo galimybės

18. Valstybės narės turėtų didinti tarptautinių studentų ir tyrėjų informuotumą apie jų galimybę bent devynis mėnesius po studijų ar mokslinių tyrimų užbaigimo likti valstybės narės teritorijoje darbo paieškos ar verslo kūrimo tikslais, kaip numatyta Direktyvos (ES) 2016/801 25 straipsnio 1 dalyje. Šis laikotarpis atitinkamai atvejais gali būti pratęstas, kad absolventai ir tyrėjai turėtų pakankamai laiko susirasti jų įgūdžių lygį atitinkantį darbą arba pradėti verslo veiklą.
19. Valstybės narės turėtų pasinaudoti Direktyvos (ES) 2021/1883 15 straipsnio 5 dalyje numatyta galimybe leisti ES mėlynosios kortelės turėtojams užsiimti kita profesine veikla, kuria papildoma pagrindinė jų, kaip ES mėlynosios kortelės turėtojų, veikla, nedarant poveikio jų, kaip ES mėlynosios kortelės turėtojų, teisėms gyventi šalyje. Šios lankstumo priemonės ypač svarbios IRT ir kituose inovacijomis grindžiamuose sektoriuose, kuriuose jos galėtų paskatinti aukštos kvalifikacijos ir kvalifikuotus darbuotojus išbandyti ir plėtoti verslo projektus, kartu išlaikant pagrindinę veiklą, vykdomą remiantis ES mėlynosios kortelės turėjo statusu.

Priemonės, kuriomis siekiama išlaikyti specialistus

20. Valstybės narės turėtų sudaryti palankesnes sąlygas tarptautiniams studentams, tyrėjams, aukštos kvalifikacijos ir kvalifikuotiems darbuotojams, startuolių steigėjams ir novatoriškiems verslininkams naudotis atitinkamomis nacionalinėmis ir ES lygmens paramos paslaugomis ir tinklais, kad jiems būtų padedama įsikurti ir vykdyti profesinę veiklą ES. EURAXESS – jau veikiantis tyrėjams skirtas informacijos centras. Tolesnė parama inovacijoms, be kita ko, galėtų būti:
 - informacija apie verslo spartinimo ir mentorystės programas startuolių steigėjams ir novatoriškiems verslininkams;
 - karjeros raida, įskaitant darbo paieškos ir įdarbinimo paslaugas tarptautiniams absolventams ir akademiniam darbuotojams;
 - verslumo ugdymo skatinimas, taip pat specialistų kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo iniciatyvos;
 - pagalba ieškant būsto, informacija apie nekilnojamojo turto nuomą, bendravimas su apgyvendinimo paslaugų teikėjais ir vietos administracijomis;
 - pagalba mokantis kalbos arba gerinant kalbos įgūdžius;
 - pagalba atliekant administracinius formalumus, įskaitant registraciją vietos institucijose, mokesčių klausimus, galimybes naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir socialinę apsaugą;
 - pagalba sutuoktiniams ar partneriams ieškant darbo arba kuriant verslą, įskaitant kalbų mokymą;
 - vaikų priežiūros ir užrašymo į mokyklas nuo šių procesų ankstyvųjų etapų ir visus metus palengvinimas, taip pat užtikrinimas, kad kaip lygiaverčiai būtų tinkamai pripažįstami ankstesni mokymosi laikotarpiai.
21. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad reikalavimus atitinkantys tyrėjai, aukštos kvalifikacijos ir kvalifikuoti darbuotojai, startuolių steigėjai ir novatoriški verslininkai galėtų veiksmingai gauti ES ilgalaikio gyventojų statusą. Šiuo tikslu

valstybės narės turėtų teikti aiškią informaciją apie tinkamumo sąlygas, procedūras ir su šiuo statusu susijusias teises, taip pat turėtų palengvinti vietos institucijų, priimančių ir paramą teikiančių subjektų veiksmų koordinavimą, kad būtų galima patikrinti gyvenimo šalyje laikotarpius ir integracijos sąlygas.

22. Valstybės narės turėtų sudaryti palankesnes sąlygas ES mėlynosios kortelės turėtojams gauti ES ilgalaikio gyventojų statusą, kaip numatyta Direktyvos (ES) 2021/1883 18 straipsnio 2 dalyje, ir leisti susumuoti gyvenimo skirtingose valstybėse narėse laikotarpius. Jos taip pat turėtų sudaryti palankesnes sąlygas gauti ES ilgalaikio gyventojų statusą buvusiems tarptautiniams studentams, kurie baigę studijas ir susiradę darbą lieka ES. Tokiais atvejais, kaip leidžiama pagal Tarybos direktyvos 2003/109/EB 4 straipsnio 2 dalį, valstybės narės raginamos apskaičiuojant penkerių metų laikotarpį, būtiną ES ilgalaikio gyventojų statusui gauti, įskaičiuoti pusę gyvenimo studijų tikslais laikotarpio.
23. Valstybės narės nagrinėdamos tyrėjus ir aukštos kvalifikacijos darbuotojus lydinčių šeimos narių, kurie pagal Direktyvos (ES) 2016/801 26 straipsnio 4 dalį ir Direktyvos (ES) 2021/1883 17 straipsnio 4 dalį gali kreiptis dėl leidimo gyventi tuo pat metu kaip ir tyrėjas arba aukštos kvalifikacijos darbuotojas, prašymus turėtų taikyti tokį pat 30 dienų terminą, koks numatytas 12 ir 13 punktuose. Tyrėjai ir aukštos kvalifikacijos darbuotojai turėtų būti informuojami apie šią galimybę, taip pat apie šeimos narių teises patekti į darbo rinką, naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir dalyvauti švietimo ir profesinio mokymo sistemoje.

Priemonės, kuriomis skatinamas judumas ES viduje

24. Valstybės narės turėtų informuoti prašytojus apie tarptautinių studentų, tyrėjų ir ES mėlynosios kortelės turėtojų galimybes judėti ES viduje. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad atitinkamos nacionalinės institucijos ir mokslo tiriamosios bei švietimo įstaigos būtų informuojamos apie judumo ES viduje taisykles.
25. Valstybės narės turėtų pasinaudoti Direktyvos (ES) 2016/801 27–31 straipsniuose ir Direktyvos (ES) 2021/1883 20, 21 ir 22 straipsniuose numatytais lankstumo priemonėmis ir supaprastinti bei racionalizuoti judumo ES viduje procedūras. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybes:
 - leisti tarptautiniams studentams judėti nereikalaujant, kad studentai arba aukštojo mokslo įstaigos apie tai praneštų abiejų valstybių narių kompetentingoms institucijoms¹⁹;
 - sudaryti sąlygas tyrėjų (ir jų šeimos narių) trumpalaikiam judumui nereikalaujant, kad tyrėjas ir mokslinių tyrimų organizacija apie tai praneštų kompetentingoms institucijoms, kaip numatyta Direktyvos (ES) 2016/801 28 ir 30 straipsniuose;
 - leisti ES mėlynosios kortelės turėtojams trumpalaikio judumo ES viduje laikotarpiu, be Direktyvos (ES) 2021/1883 2 straipsnio 13 punkte išvardytos veiklos, vykdyti verslo veiklą, pavyzdžiui, dalyvauti inovacijų projektuose, mentorystės ar dalijimosi žiniomis veikloje, verslumo skatinimo veikloje (pvz., steigti startuolių inkubatorius, dalyvauti spartinimo programose, steigti novatoriškas įmones ar prie jų prisijungti) ir laikinai dėstyti ar vykdyti

¹⁹ Direktyvos (ES) 2016/801 31 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad antroji valstybė narė (kurioje studentai ketina atlikti dalį studijų) gali reikalauti taikyti pranešimo apie studentų judumą procedūrą.

mokslineis tyrimus universitetuose ar mokslinių tyrimų organizacijose. Tokios veiklos sąrašas turėtų būti reguliariai atnaujinamas ir turėtų būti užtikrinamas jo prieinamumas, kaip numatyta Direktyvos (ES) 2021/1883 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punkte;

- vietoje procedūros, pagal kurią reikalaujama pateikti naują prašymą, taikyti supaprastintą pranešimo apie ilgalaikį tyrėjų ir jų šeimos narių judumą procedūrą, kaip numatyta Direktyvos (ES) 2016/801 29 straipsnio 1 dalies a punkte ir 30 straipsnio 2 dalyje;
- tarptautinių studentų, tyrėjų ir ES mėlynosios kortelės turėtojų bei jų šeimos narių judumui ES viduje reikalingų dokumentų skaičių sumažinti iki būtinausių dokumentų, pavyzdžiui, galiojančio kelionės dokumento ir pirmosios valstybės narės išduoto leidimo. Neturėtų būti prašoma dar kartą pateikti kitų dokumentų, pavyzdžiui, sveikatos draudimo, turimų lėšų įrodymo ar nurodyti adresu, nebent tai iš tikrųjų būtina. Turėtų būti priimami anglų kalba pateikiami dokumentai.

GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS, GALIMYBIŲ GAUTI INFORMACIJĄ DIDINIMAS IR KOORDINAVIMO MECHANIZMŲ SKATINIMAS

Priemonės, kuriomis siekiama stiprinti administracinius gebėjimus

26. Valstybės narės turėtų aprūpinti savo kompetingas institucijas, įskaitant diplomatas ir konsulines atstovybes, pakankamais žmogiškaisiais ir finansiniais ištekliais, kad jos galėtų veiksmingai nagrinėti prašymus, ypač tose vietovėse, kuriose gaunama daug prašymų, ir sezoninio piko laikotarpiais (pvz., mėnesiais prieš mokslo metų pradžią).
27. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad atitinkamam personalui, visų pirma konsulinių įstaigų darbuotojams, būtų rengiami reguliarūs ir išsamūs mokymai, kaip vertinti prašymus ir atitinkamus dokumentus ir teikti konsultacijas prašytojams, kad jie laiku pateiktų išsamius prašymus.
28. Valstybės narės raginamos naudotis turimomis Sąjungos priemonėmis, visų pirma Prieगlobsčio, migracijos ir integracijos fondu (PMIF), kad būtų remiamas gebėjimų stiprinimas, darbuotojų skaičiaus didinimas ir mokymų rengimas, taip pat techninės paramos priemonė, kad būtų remiamos jų pastangos rengti, įgyvendinti ir vertinti struktūrines reformas, reikalingas migracijos valdymo gebėjimams stiprinti ir veiksmų, kurių imamasi įvairiuose sektoriuose, koordinavimui gerinti, bei mokslinių tyrimų programa „Europos Horizontas“ aktualių įrodymų ir duomenų rinkimui remti²⁰.

Priemonės, kuriomis siekiama didinti galimybes gauti informaciją

29. Valstybės narės turėtų teikti aiškią informaciją apie dokumentus, reikalingus teikiant prašymą išduoti ilgalaikę vizą arba leidimą gyventi, įskaitant pavyzdžius, kas laikoma priimtinais įrodymais, susijusiais su tokiais reikalavimais kaip *pakankamos lėšos*, taip pat apie prašymų išduoti vizą ir leidimą gyventi pateikimo procedūros terminus.

²⁰ Žr. programos „Europos horizontas“ mokslinių tyrimų projektus, finansuojamus pagal temą *HORIZON-CL2-2023-TRANSFORMATIONS-01-03 (Novatoriškas požiūris į specialistų pritraukimo partnerystę)*.

30. Valstybės narės turėtų naudotis esamomis nacionalinėmis ir ES masto priemonėmis ir iniciatyvomis, kad specialistai iš ES nepriklausančių šalių galėtų lengviau gauti informaciją, pavyzdžiui, ES imigracijos portalu, Europos startuolių šalių aljanso galimybių centru, nacionaliniais iniciatyvos EURAXESS portalais ir tyrėjams skirtu portalu „Rinkis Europą“. Kurdama ir plėtodama ES specialistų rezervą, Komisija sieks esamų ES lygmens priemonių ir iniciatyvų konvergencijos, kad skatintų sinergiją ir supaprastinimą.
31. Kalbant apie pareigą sudaryti sąlygas studentams, tyrėjams ir aukštos kvalifikacijos darbuotojams lengvai susipažinti su informacija apie priėmimo sąlygas ir teises, kaip reikalaujama Direktyvos (ES) 2016/801 35 straipsnyje ir Direktyvos (ES) 2021/1883 24 straipsnyje, valstybės narės raginamos naudoti centralizuotus vieno langelio principu veikiančius interneto portalus, prieinamus ir mobiliosiomis programėlėmis, kuriuose turinys būtų teikiamas įvairiomis kalbomis ir būtų įdiegta dažnai užduodamų klausimų skiltis, taip pat pokalbių roboto arba pagalbos linijos funkcijos. Šiuose portaluose turėtų būti prieinamos interaktyvios gairės, kaip rengti prašymus ir spręsti praktinius klausimus, susijusius su buvimu valstybėje narėje, pavyzdžiui, būsto, sveikatos priežiūros, bankininkystės ir mokesčių klausimus. Siekiant užtikrinti, kad būtų teikiama tiksli, išsami ir naujausia informacija, labai svarbų vaidmenį atlieka aktyvus nacionalinių institucijų ir inovacijų subjektų dalyvavimas. Trečiųjų šalių piliečiai taip pat turėtų turėti galimybę toje pačioje interneto platformoje tiesiogiai pateikti prašymą išduoti ilgalaikę vizą arba leidimą gyventi.
32. Valstybės narės raginamos bendradarbiauti su šalimis partnerėmis įgyvendinant priemones, kuriomis stiprinamas dokumentų saugumas, tapatybės duomenų tvarkymas ir keitimasis informacija, taip pat siekiamos spręsti galimas su protų nutekėjimu susijusias problemas. Toks bendradarbiavimas gali padėti stiprinti tarpusavio pasitikėjimą ir didinti priėmimo procedūrų sąžiningumą, taip pat papildyti ES visapusiška partneryste grindžiamas iniciatyvas, specialistų pritraukimo partnerystę ir bendradarbiavimą su plėtros ir kaimynystės partneriais.

Priemonės, kuriomis siekiama stiprinti veiksmų koordinavimą

33. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad imigracijos ir darbo institucijos veiksmingai koordinuotų veiksmus su priimančiaisiais ir paramą teikiančiais subjektais, taip pat su jais palaikytų ryšius ir keistųsi informacija – visų pirma su mokslinių tyrimų organizacijomis ir aukštosiomis mokyklomis, startuolių akceleratoriais ir inkubatoriais, inovacijų agentūromis ir prekybos rūmais. Kompetentingos institucijos turėtų paskirti kontaktinius asmenis, kad būtų palengvintas tiesioginis ir saugus keitimasis informacija su priimančiaisiais ir paramą teikiančiais subjektais.
34. Valstybės narės turėtų skatinti susitarimus, pagal kuriuos priimančieji ir paramą teikiantys subjektai galėtų padėti prašytojams teikti prašymus, siekiant užtikrinti, kad imigracijos institucijoms būtų išsiunčiami išsamūs prašymai.
35. Valstybės narės turėtų gerokai iš anksto ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip likus 90 dienų iki mokslinių tyrimų projekto arba akademinį metų pradžios informuoti priimančiuosius ir paramą teikiančius subjektus apie vidutinį prašymų nagrinėjimo laiką, kad būtų galima laiku pateikti reikiamus dokumentus (pvz., susitarimą dėl priėmimo, priėmimo universitete įrodymą). Siekiant užkirsti kelią vėlavimui dėl administracinių priežasčių ir užtikrinti, kad asmenys būtų priimami laiku, turėtų būti sukurti tiesioginiai informacijos kanalai, kuriais imigracijos institucijos būtų informuojamos apie pavėluotą tarptautinių studentų priėmimą arba priėmimo datų pasikeitimus.

36. Valstybės narės turėtų pirmiausia nagrinėti pavėluotai pateiktus priėmimo prašymus, kad tarptautiniai studentai galėtų atvykti prieš prasidedant mokslo metams, ir leisti anksčiau pateikti prašymus išduoti ilgalaikę vizą ir leidimą gyventi, kad būtų išvengta sezoninio piko ir sumažintas konsulinėms tarnyboms tenkantis krūvis.

Komisijos parama ir valdymas

37. Valstybės narės raginamos bendradarbiauti ir keistis informacija, taip pat ir su socialiniais partneriais bei suinteresuotaisiais subjektais, įgyvendinant priemones, kuriomis siekiama pritraukti specialistų inovacijoms diegti, be kita ko, pasitelkiant tarpusavio mokymąsi ir keitimąsi gerąja praktika. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų prisidėti plėtojant Specialistų pritraukimo inovacijoms skatinti platformą, kurią Komisija žada sušaukti siekdama suburti migracijos, užimtumo, švietimo ir inovacijų ekspertus iš esamų forumų, tokių kaip Kontaktinė grupė teisėtoms migracijos klausimais, Darbo jėgos migracijos platforma, Darbo grupė aukštojo mokslo klausimais ir Europos inovacijų taryba, kad būtų galima kurti sinergiją, užtikrinti valdžios institucijų ir suinteresuotųjų subjektų veiksmų koordinavimą ir stebėti šios rekomendacijos įgyvendinimą.
38. Kad būtų lengviau stebėti, kaip įgyvendinama ši rekomendacija, ir pritraukti specialistų inovacijoms skatinti, valstybės narės turėtų informuoti Komisiją apie atitinkamas nacionalines iniciatyvas, reformas, gerąją praktiką ir statistinius duomenis – juos Komisija vertins 2026 m. ir vėliau reguliariai, taip pat atsižvelgdama į poreikį atlikti galimus tikslinius teisės aktų pakeitimus, kad procedūros taptų paprastesnės ir labiau atitiktų plataus užmojo ES konkurencingumo ir inovacijų tikslus.

Priimta Briuselyje 2026 01 29

Komisijos vardu

Magnus BRUNNER
Komisijos narys

